

דברי מאיר

מאוצרותיו של הגאון רבי מאיר סנדר שליט"א

מו"צ בירושלם תובב"א ומח"ס 'דברי מאיר' ועוד

בס"ד

שבת התשפ"ד

גליון מס' 68

השיעור השבועי בהלכה ואגדה

של מורנו שליט"א

אי"ה מדי יום רביעי בשעה 18:15
בבנין הישיבה הגדולה 'זכמות שלמה'
רח' החיד"א 21, בית וגן - ירושלים

אמר רבי מאיר

המאמר החודשי

ממורנו שליט"א

שלש התחדשויות

< התחדשות התורה

מתוך זה הוא יכול לצמוח ולהתחיל התחלה חדשה, ובאמת אמר הכתוב: "כי האדם עץ השדה" ורש"י פי' שזה לשון תימה: וכי האדם עץ הוא? ולכן אין לעקור את האילן כי אין לו קשר למלחמה של האדם. אמנם רבינו האבן עזרא שם ביאר שהאדם הרי הוא דומה לעץ השדה והפסוק מתכוון לדמותם, עיי"ש [ועי' בחידושי הרש"ש פסחים (כ"א): מה שלמד מזה הלכה למעשה, ואכמ"ל], וממילא כמו שהעץ גודל מהכיליון שלו כך האדם יכול תמיד לתפוס את עצמו ולגדול ולא להתייבש אף פעם וכמו שאמר הכתוב: "כימי העץ ימי עמי", וזה כבר משפיע על כל החודש וכמו שהבאתי כבר כמה פעמים, וא"כ זהו חודש של התחדשות ובפרט בחידוש תורה וכנ"ל.

< התחדשות האמונה

עוד יש להביא מה שאמרו חז"ל שדרשו שעתידים האילנות להצמיח גלוסקאות [לחם], ולגלג על זה מין אחד ואמרו לו שהוא יכול לראות את זה היום והראו לו כמהין ופטירות שצומחים בלילה אחד מהאוויר והם גדולים לא פחות מגלוסקאות! וא"כ מהאילן נלמד גם עניין האמונה בה' שאם ה' אומר לאילן לצמוח הוא יכול להצמיח הכול ואפילו לחם, ודרשו את זה חז"ל (סנהדרין צ"ג): על עניין תחיית המתים: "שאלה קליאופטרא מלכתא את ר' מאיר אמרה

ידענה דחיי שכבי דכתיב ויצאו מעיר כעשב השדה אלא כשהן עומדין עומדין או בלבושיהן עומדין אמר לה ק"ו מחיטה ומה חיטה שנקברה ערומה יוצאת בכמה לבושי צדיקים שנקברים בלבושיהן על אחת כמה וכמה"

שרואים שהפרי שזורעים אותו נרקב ואח"כ צומח אילן רב פארות, וכן יהיה בתחיית המתים שמתוך הרקב יצא המת במלוא הדרו ותפארתו - כי כך הוא רצון ה'!

יתן ה' שנזכה לכל הברכות ולהתחלות החדשות בכל העניינים ובפרט להתחלה חדשה בתורה ובחידושי תורה הרומזים על האילן בפרט! ונזכה לישועתן של ישראל ולפריחתן מחדש! ולגאולה השלימה ולתחיית המתים בקרוב ממש! אמנ!

הנה אנחנו נכנסים כעת לחודש שבט שהוא החודש שחל בו ראש השנה לאילנות - ט"ו בשבט לפי ב"ה [ולפי ב"ש בא"ב - כמבואר במשנה ראש השנה ב.], וכבר אמרתי כמה פעמים מה שמובא בספרים [ראה "פרי צדיק", "שפת אמת" ועוד, וביתר פירוט בספר "חזון למועד" ע"פ ביאורם, וכן ראה בספר "קובץ שיחות" ממור"ר מרן הגאון ר' זוריאל אויערבאך שליט"א מה שדיבר על זה בשיחותיו בישיבת "משכן שלמה"] שט"ו בשבט הוא התחלה חדשה של תורה, ורומז על עניין האילן הרוחני שהוא אילן התורה, ומתחילים בזמן זה חידושים חדשים בתורה, והחידושים רומזים על פירות והאילן הוא גוף התורה הקיים שצומחים ממנו חידושים נפלאים שהם פירותיו, והוא שאמר הכתוב: "עץ חיים היא [התורה] למחזיקים בה ותומכיה מאושר!"

< התחדשות האדם

ועוד יש לנו ללמוד מהאילן עניין ההתחדשות באופן כללי שאל יאמר האדם לעצמו אני לא יכול כבר! - וכמאמר הנביא: "ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש", כי ה' נתן לו כוחות מיוחדים שתמיד הוא יכול להתחדש ולהתחיל מחדש בעבודת ה' ובכל תחום ואין לו להתייבש כלל שהרי האילן

בימים אלו של ט"ו בשבט הוא בלי עלים בדרך כלל לאחר שהם נשרו בשלכת וכן הוא בלי פירות והוא נראה בבחינת: "עץ יבש", וחז"ל הקדושים הסתכלו על העתיד שהוא מתחיל לצמוח מתוך החושך הזה ודווקא ממנו -

וראו בו את שורש צמיחתו - וכדאיתא בגמרא ראש השנה (י"ד): "באחד בשבט ראש השנה לאילן - מ"ט א"ר אלעזר א"ר אושעיא הואיל ויצאו רוב גשמי שנה ועדיין רוב תקופה מבחוץ", ופרש"י: "הואיל ויצאו רוב גשמי שנה - שכבר עבר רוב ימות הגשמים שהוא זמן רביעה ועלה השרף באילנות ונמצאו הפירות חונטין מעתה", וא"כ חז"ל ראו כבר בחכמתם את הפריחה של הפירות של חודש ניסן בחנטה הזאת של ט"ו בשבט, ומזה נלמד שדוקא מתי שהאדם חושב שהוא יבש ואין בו כלום דוקא

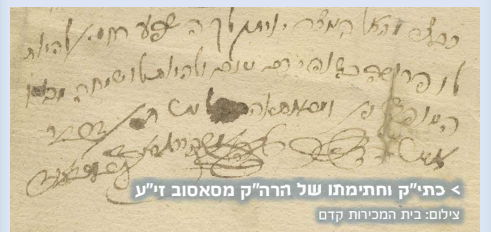
אור התמים

פרקי חיים מרובותינו הקדושים

שיום פקידת שנתם בהודש זה

ביום ב' שבט חל היארצייט של הרה"ק ר' זושא מאניפולי זיע"א, שנפטר בשנת תק"ע - לפני 210 שנים [ראה עוד אודותיו בגליון "דברי מאיר" - שבט תש"פ - גליון מס' 17]. ראיתי בגליון "ממשקה ישראל" (מהרב רייזמן שליט"א - פרשת וארא תש"פ) על גודל ענותנותו, שסיפרו לפני הרבי מלובלין זיע"א שר' זושא היה דיין בעיירה אחת בצעירותו י"ד שנים וביקש מה' שישתכח דבר זה ושיחשובוהו לאיש פשוט, וכן היה, ששכחו גודל גאונותו בתורה - הוא לא היה רב'ה עם חסידים שעושה טיש וכדו' אלא באו אליו לשמוע עצות בעבודת ה'. בעל התניא זיע"א שהיה גאון עצום מכתירו במכתבו אליו: "שר התורה... כמו כן ראיתי בגליון "ספורי צדיקים" (וארא תש"פ) שהיה מנהגו ללמד זכות על ישראל, ופעם אחת בר"ה לאחר התקיעות ראה בחוץ ילד יהודי אחד עומד בבגדים קרועים, רזה ורעב, שאלו הרה"ק: "הלא תקנא בילדי הגוים שלובשים בגדים יפים ואוכלים לשובע נפשם?" השיב הילד: "מוטב לי ללבוש קרעים ולהיות יהודי!" נכנס הרה"ק לבית הכנסת ואמר: "רבע"ע! ראה ילד יהודי זה שלא מעניין אותו שום דבר רק עבודתך יתברך! אנא! שבזכותו יהיה לנו שנה טובה". זיע"א.

כמו כן ביום ד' שבט חל היארצייט של הרה"ק ר' משה לייב מסאסוב זיע"א - (נפטר בשנת תקס"ז - לפני 213 שנה) - והזכירני לזה הבה"ח אלחנן עוזר ברגר שיחי'. עליו היו אומרים שדבק במידותיו של הקב"ה שנאמר (תהילים): "ביום דרך ושבילך במים עומים רבים ועקבותיך לא נודעו וכו' - שהיה הולך בחצי הלילה בבגדי איכר חוטב עצים

דווקא בבתי העניים שישנו בקור ואומר להם: "קחו עצים במחיר זול ולא משנה מתי תשלמו וכמה", וכך היה מפרנס יהודים רבים, וגילו את זה רק כשאחד מתלמידיו עקב אחריו. נזכרתי בווארט נפלא ממנו על הפסוק (תהילים) "כי רם ה' ושפל יראה וגבוה ממרחק ידע": "כי רם ה'" - ה' גדול ומרומם, "ושפל יראה" - מי שהוא שפל ועניו יזכה להתקרב אליו, "וגבוה" - מי שהוא גבוה ובעל גאווה, "ממרחק ידע" - יראה את ה' רק ממרחק. זיע"א.

תנצבה

מתוך 'השיעור השבועי' של מוה"ר שליט"א: ד' שבט התש"פ - גליון מס' 108

